

Jog & Fegyver

Előző számunkban a gáztöltény mellett a lőfegyvernek az ideiglenes átvételéről volt szó orvvadászat esetén, és mint láttuk, nem került sor felelősségre vonásra.

Mi történik, ha az átvétel tartósabb?

Jelen történetünk szereplőjének korábban nem volt dolga fegyverrel és engedéllyel sem rendelkezett ezek tartására. Volt azonban egy barátja, aki illegálisan vásárolt pisztolyt nagyobb mennyiségű lőszerrel, de az üzlet a rendőrség tudomására jutott, és mivel semmi sem marad nálunk titokban, az is tudomására jutott az illegális fegyvervásárlónak, hogy a rendőrség szerfelett érdeklődik iránta. Ezen érdeklődés kivédése miatt kérte meg történetünk szereplőjét, hogy az ügy lezárásáig rejtse el a lőszereket, mely kérésnek a jó barát eleget is tett, de a rendőrség ennek ellenére megtalálta a 85 darab pisztolylőszert.

Az I. fokú bíróság a lőszert elrejtőt bűnpártolás, valamint lőszerrel visszaélés büntette miatt ítélte el. A fellebbezés során a II. fokú megyei bíróság a lőszerrel visszaélés büntetnének megállapítását mellőzte, azzal az indoklással, hogy a szándék nem a lőszer birtokban tartására irányult, hanem arra, hogy - barátságból ugyan, de - megakadályozza a büntetőeljárás sikerét. Kifejtette azt is a II. fokú bíróság, hogy történetünk szereplője csak rövid ideig tartotta birtokában a lőszereket, a rendelkezés alatt tartás tehát még lazább formában sem valósult meg, és ezért próbára bocsátást szabott ki.

A Legfelsőbb Bíróság azonban más véleményen volt, és a B. törv. II. 168/1991 számú ítéletében a következő döntést hozta: Történetünk szereplője bűnös, mert a Btk. 263. §. (2) bek. szerint, aki lőfegyver és lőszer készítésére, tartására, átadására vagy forgalmazására vonatkozó rendelkezéseket megszegi, büntettet követ el, és ennek során nem bír jelentőséggel, hogy azt milyen okból teszi.

Az elkövető az előzmények ismeretében vette át társától a lőszeret és rejtette el azokat, tartására nem volt jogosult, a tudatos és tényleges birtokban tartással pedig a lőszerrel visszaélés büntette abban az esetben is megvalósul, ha az elkövető a lőszeret csupán kettő (2) napig birtokolta, és felettük ennyi ideig rendelkezik. Így a lőszeret elrejtőjének kimondták bűnösségét ezen bűncselekményben is (a bűnpártolás mellett), és ezért a bíróság 80 nap fogház büntetésre átváltoztatható pénzbüntetésre ítélte, de a végrehajtást 1 évi próbaidőre felfüggesztette.

Illegális fegyver használata önvédelemre

Ezen történetünk szereplője a bűnözők elleni védekezés céljából vásárolt önvédelmi fegyvert, de tekintettel arra, hogy számos büntetőeljárás volt folyamatban ellene és jórészt illegalitásban élt, a legális fegyvervásárlás szóba sem jöhetett (szerencsére). A nyomozati adatok szerint egy román állampolgártól vásárolt egy S&W 9 mm-es (bírósági iratok szerinti kaliber megjelölésű) revolvert 5 darab lőszerrel. Nem kevés oka volt a fegyvervásárlásra, hiszen elkövetett üzelmei során csakhamar „védelmet” kínáltak részére az ezzel foglalkozó egyének, melyből rövidesen elszámolási vita is kerekedett. Egy alkalommal, amikor ismerősét a lakásába beengedte, még két ismeretlen személy is behatolt lakásába, akiktől rendkívül megrémült. Beszaladt a szobába, felkapta az ágy mellé készített fegyvert, majd távozásra szólította fel a hivatlan látogatókat. Ennek nyomatékosítására a plafonba is belelőtt, de ezzel semmilyen hatást nem ért el. A két ismeretlen behatoló a figyelmeztető lövéskor kétfelé mozdult, és így az ajtó és az egyetlen ablak - mint menekülési útvonalak - elé kerültek, ugyanakkor az ismerős, a kezében levő rádiótelefonnal egy hirtelen mozdulatot tett történetünk főszereplője felé, aki úgy megijedt, hogy 1 méteres távolságból mellbe lőtte. E helyütt tekintsünk el a lövedék útjának az ítéletben rögzített precíz ismertetésétől, melynek következtében a sérült percekben belül elhalálozott. A másik két személy pánikszerűen, az erkélyajtón kiugorva távozott a lakásból.

Az I. fokon eljáró megyei bíróság történetünk szereplőjét, aki a továbbiakban, mint vádlott szerepel, a fentiek miatt bűnösnek mondta ki emberölés, valamint lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntetésében (valamint az itt nem említett, közokirat hamisításban) is, és ezért 6 év börtönbüntetésre ítélte. A védői fellebbezés során a Legfelsőbb Bíróság a Bf. IV. 6299/1996 számú ítéletében az I. fokú ítéletet lényegesen megváltoztatta.

Bizonyított volt a közokirat hamisítás és nem volt vitás a lőfegyverrel és lőszerrel való visszaélés büntette, hiszen lőfegyver tartására a vádlott engedéllyel nem rendelkezett, viszont az emberölés vádja alól jogos védelem címén felmentették, és a terhére rótt cselekményekért mindösszesen egy (1) év szabadságvesztésre ítélték.

A bíróság megalapozottnak látta a vádlott félelmét az őt kéretlenül is, de mindenképpen anyagi haszonszerzési célból „védeni” szándékozóktól, és ez az ún. védelem a gyakorlatban zsarolásként értelmezhető. A vádlott félelme fokozódott, amikor ismerősét beengedve ismeretlen személyek nyomták be az ajtót és hatoltak lakásába, akik nemcsak létszámfölényben, hanem fizikai erőfölényben is voltak. Ezzel a gyakorlatban megvalósult a jogellenes támadás, melyből fakad a jogos védelmi helyzet. A behatolók a felszólításra nem távoztak még akkor sem, amikor a vádlott fegyvert vett elő, és akkor sem, amikor figyelmeztető lövést adott le. *(A figyelmeztető lövés leadásával eleget tett a polgári életben nem - csak a fegyveres erők és rendvédelmi szerveknél - szabályozott, a fegyverhasználatot megelőző, azt nyomatékosító felszólítás követelményének is. Aki a figyelmeztető lövés leadása után sem hagy fel a jogellenes támadással, az önmagát teszi ki veszélynek.)* A lövés leadása után - amikor a két ismeretlen két irányban mozdult el - még a menekülés útja is elzáródott előle, és nem tudott kimenni a lakásból. A Legfelsőbb Bíróság szerint az emberölés miatt a vádlott nem büntethető, mert az igaz, hogy a fegyverhasználattal az elhárításhoz szükséges mértéket jelentősen túllépte, de az adott helyzetben ijedtsége és félelemérzete miatt nem volt képes a szükséges mértéket felismerni. A szorongatott helyzetben, minden más védekezési lehetőség kizártsága folytán a vádlott a pánikhelyzetből adódó, élettanilag tudatszűkült állapotban cselekedett. Képtelen volt arra, hogy a védekezés szükséges mértékét megválassza, lehetetlen volt számára annak reális felmérése, hogy a támadás másként is elhárítható.

Ez a legfelsőbb bírósági döntés egyértelművé teszi a hatályos fegyvertartási szabályok kategóriáinak értelmetlenségét, amikor kimondja, hogy jogos védelmi helyzet esetén az illegálisan tartott fegyver is használható önvédelmi fegyverként. Ebből okszerűen következik, hogy önvédelmi fegyverként minden legálisan tartott fegyver is használható, akár sport-, akár vadászati, akár vagyónvédelmi célból adtak rá engedélyt. Következő számunkban - terveink szerint - elsősorban a vadászfegyverrel rendelkezők okulását szolgáló jogeset következik.

Dr. Bokros Gábor
ügyvéd